

תְּנוּחָא אִיהוּ כַד יַחְטָא, וּבְגִין כֶּךָ וְאִם כְּתִיב. וְכֵן
וְאִם כָּל עֵדֶת יִשְׂרָאֵל יִשְׁגּוּ, תְּנוּחָא הוּא דְכֻלְהוּ
יִשְׁתַּכְּחוּ בַחֲזוּבָה חַד, דְּאִי אֵלִין יַחְטְאוּן, אֵלִין לֹא
יַחְטְאוּן, וּבְגִינֵי כֶּךָ וְאִם כְּתִיב. אֲכַל הֲכֵא אֲשֶׁר
נָשִׂיא יַחְטָא, וּדְאִי בְּגִין דְּלִפְיָה גַם בִּיה, וְעָמָא
אֲזֵלִין אֲבַתְרִיה, וְאֲתַמְנֹן תַּחֲוֹתוּי. וְעַל דָּא אֲשֶׁר
נָשִׂיא יַחְטָא. בְּגוּן דְּעֵבֶר עַל מַצּוֹת לֹא תַעֲשֶׂה, וְהוּא
עֶבֶד חַד מְנַיְיְהוּ, וְעַל דָּא לֹא כְתִיב בִּיה וְאִם, דְּהָא
מְלוּי לֹא בְּסַפְקָא הוּוּ.

רַבִּי יְהוּדָה פָּתַח, (שמות לה) וְהַנְּשָׂאִם הֵבִיאוּ אֶת אֲבְנֵי
הַשֹּׁהַם וְאֶת אֲבְנֵי הַמְּלוֹאִים לְאֵפוֹד וְלַחֹשֶׁן.
מָאִי שָׁנָא דְּמַלְיִן אֵלִין אֲקָרִיבוּ נְשִׂאִים, וְלֹא בַר
נֶשֶׁ אֲחֵרָא, וְהָא כְּתִיב (שמות לה) כָּל גְּדִיב לְבוֹ יִבְיָאָה
אֶת תְּרוּמַת יְיָ, וּכְתִיב (שמות לה) וְאֲבְנֵי שֹׁהַם וְאֲבְנֵי
מְלוֹאִים לְאֵפוֹד וְלַחֹשֶׁן.

לְשׁוֹן הַקּוּדֵשׁ

וְעַל כֵּן אֲשֶׁר נָשִׂיא יַחְטָא. בְּגוּן שְׁחוּא
עֵבֶר עַל מַצּוֹת לֹא תַעֲשֶׂה, וְהוּא עֲשֶׂה
אֶחָת מִהֶן, וְלִכֵּן לֹא כְתוּב בּוֹ וְאִם, שְׁחַרְי
דְּבָרֵינוּ אֵינָם בְּסַפְקָא.

רַבִּי יְהוּדָה פָּתַח, וְהַנְּשָׂאִם הֵבִיאוּ אֶת
אֲבְנֵי הַשֹּׁהַם וְאֶת אֲבְנֵי הַמְּלוֹאִים לְאֵפוֹד
וְלַחֹשֶׁן. מַה שׁוֹנָה שְׂאֵת הַדְּבָרִים הִלְלוּ
הַקְּרִיבוּ הַנְּשִׂאִים וְלֹא אָדָם אַחֵר? וְהָרִי

וְהַמְּשָׂא שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, וְלִכֵּן
הַתְּמִיחָה, הוּא פְּשִׁיחְטָא? וּמִשּׁוֹם כֶּךָ
כְּתוּב וְאִם. וְכֵן וְאִם כָּל עֵדֶת יִשְׂרָאֵל
יִשְׁגּוּ, תְּמִיחָה הִיא שְׂכָלָם יִמְצְאוּ בַחְטָא
אֶחָד, שְׂאִם אֵלֶּה יַחְטְאוּ - אֵלֶּי לֹא
יַחְטְאוּ, וּמִשּׁוֹם כֶּךָ כְּתוּב וְאִם. אֲכַל כֵּן
אֲשֶׁר נָשִׂיא יַחְטָא, וּדְאִי מִשּׁוֹם שֶׁלְּבוֹ גַם
בוֹ, וְהָעָם הוֹלְכִים אַחֲרָיו וְהַתְּמַנּוּ תַחְתָּיו.

אֵלֶּא, אָמַר קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אִף עַל גַּב דְּבַכְלָא
תְּלִיא תַּאי נְדָבָה, סְלִיקוּ אֵלִין אַבְנִים
לְנִשְׂיָאִים. מָאִי טַעְמָא, בְּגִין דְּעַל לְבָא דְכֶהֱנָא
אִשְׁתְּכַחוּ. אָמַר קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, לִיתוּ נִשְׂיָאִים
דְּלַבְיָיהוּ גַם בְּהוּ, וַיִּיתּוּן אֵלִין אַבְנִים דְּאֵינוּן
מִשְׁתַּכְּחִי עַל לְבָא דְכֶהֱנָא, וַיִּתְכַּפֵּר עַלֵייהוּ מִגַּסּוֹת
לְבַיָּיהוּ, וּכְתִיב (שמות כח) וְהָיוּ עַל לֵב אֶהְרֹן כְּבָאוּ לִפְנֵי
יְיָ, וְעַל דָּא וְהַנְּשִׂאִים הֵבִיאוּ אֶת אַבְנֵי הַשֹּׁהַם וְאֶת
אַבְנֵי הַמְּלוּאִים לְכַפֵּרָא עַלֵייהוּ.

וּבְגִין כִּד אֲשֶׁר נָשִׂיא יַחְטָא וְדָאִי. וְעָשָׂה אַחַת
מִכָּל מִצְוֹת יְיָ אֱלֹהָיו אֲשֶׁר לֹא תַעֲשִׂינָהּ,
כַּמָּה דְּאוּקְמוּתָהּ, דְּעֵבֶר עַל מִצְוֹת לֹא תַעֲשֶׂה. או
הוֹדַע אֵלָיו חַטָּאתוֹ. דְּבְגִין דְּלַבְיָה גַם בֵּיהּ, לֹא

לשון הקודש

שנמצאות על לבו של הכהן, ויתכפר עליהם מגסות לבם. וכתוב והיו על לב אהרן כבאו לפני ה', ועל זה - והנשיאים הביאו את אבני השהם ואת אבני המלואים, לכפר עליהם.

ומשום כד, אשר נשיא יחטא, ודאי. ועשה אחת מכל מצות ה' אלהיו אשר לא תעשינה, כמו שבאררה, שעבר על מצות לא תעשה. או הודע אליו

כתוב, (שמות לח) כל נדיב לבו יביאה את תרומת ה', וכתוב ואבני שהם ואבני מלואים לאפוד ולחשן.

אלא, אמר הקדוש ברוך הוא, אף על גב שבכלם תלויה הנדבה הזו, האבנים הללו עולות לנשיאים. מה הטעם? משום שהן נמצאות על לב הכהן. אמר הקדוש ברוך הוא, יבואו נשיאים שלכם גם בהם, ויביא את האבנים הללו

אֲשֶׁנָּה בַּחֲטָאֵיהּ, וּלְבַתֵּר אֶתִּידַע לִיהּ, וְעָבִיד
מֵיָהּ תִּשׁוּבָה.

רַבִּי יְהוּדָה וְרַבִּי יוֹסִי הָיוּ יַתְבִּי חַד לִילֵיא, וְלַעֲאן
בְּאַזְרֵיתָא. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה לְרַבִּי יוֹסִי,
חֲמִינָא דְצָחוּתָא דְאַזְרֵיתָא בְּלִילֵיא, הוּא יַתִּיר
מִבִּימְמָא, אָמַר לִיהּ, בְּגִין דְצָחוּתָא דְתוֹרָה
שְׂבַכְתָּב, תוֹרָה שְׂבַעֲל פֶּה הוּא. וְתוֹרָה שְׂבַעֲל פֶּה,
בְּלִילֵיא שְׁלֵטָא וְאַתְעֵרַת יַתִּיר מִבִּימְמָא, וּבְזַמְנָא
דְּאִיהִי שְׁלֵטָא, כְּדִין אִיהוּ צָחוּתָא דְאַזְרֵיתָא.

פְּתַח רַבִּי יוֹסִי וְאָמַר, (איוב לה) וְלֹא אָמַר אֵיחָא אֱלוֹהִי
עוֹשֵׂי נֹתָן זְמִירוֹת בְּלִילָהּ. תָּא חַזִּי, בְּשַׁעֲתָא
דְּאַתְעֵר רוח צפון, וְאַתְפְּלַג לִילֵיא, הָא אוֹקְמוּהָ,
דְּשְׁלֵהוּבָא חַד נְפִיק, וּבְטַש תְּחֹת גְּדַפּוּי דְתִרְנַנְגוּלָא,
וְאַקִּישׁ גְּדַפּוּי וְקֹאֲרִי. וְהוּא שְׁלֵהוּבָא בְּזַמְנָא דְמָטִי

לשון הקודש

שולטת בלילה, ומתעוררת יותר מאשר
ביום, ובזמן שהיא שולטת, אז קימת
הצחות של התורה.

פְּתַח רַבִּי יוֹסִי וְאָמַר, (איוב לה) וְלֹא אָמַר
אֵיחָא אֱלוֹהִי עוֹשֵׂי נֹתָן זְמִירוֹת בְּלִילָהּ. בֵּא
רָאה, בְּשַׁעֲה שְׂמַתְעוֹרְרַת רוּחַ צָפוֹן
וְנַחֲלַק הַלִּילָהּ, הָרִי בְּאָרוּ שְׁשִׁלְהַבַת
אַחַת יוֹצֵאת וּמְכָה תַּחַת כְּנַפֵּי הַתִּרְנַנְגוּל
וּמְקִישׁ אֶת כְּנַפּוּי וְקוֹרֵא. וְאוֹתָהּ שְׁלֵהַבַת,

חטאתו. שמשום שלבו גם בו, לא
משגיח בחטאיו, ואחר כך נודע לו
ועשה מזה תשובה.

רַבִּי יְהוּדָה וְרַבִּי יוֹסִי הָיוּ יוֹשְׁבִים לִילָהּ
אַחַד וְעוֹסְקִים בַּתוֹרָה. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה
לְרַבִּי יוֹסִי, רְאִיתִי שְׂצָחוּת הַתוֹרָה בְּלִילָהּ
יֹתֵר מֵאֲשֶׁר בַּיּוֹם. לָמָּה זֶה? אָמַר לוֹ,
מִשּׁוּם שֶׁהַצָּחוּת שֶׁל תוֹרָה שְׂבַכְתָּב הִיא
תוֹרָה שְׂבַעֲל פֶּה, וְתוֹרָה שְׂבַעֲל פֶּה

גִּבְיָהּ, וְאֶתְעַר לְקַבְּלֶיהָ, אֶסְתָּכִי בֵּיהּ, וְאֶזְדַּעְזַע
וְקֹאֲרִי, וְאֶסְתָּכִי וְאַשְׁנַח בְּגִין יִקְרָא דְמֵאֲרִיָּה,
לְמַעַבְד רְעוּתֶיהָ, וְקֹאֲרִי לֹזן לְבְנֵי נָשָׂא.

וְעַל דָּא אֶקְרִי שְׂכוּנִי, אֶשְׁנַחָא. וְאֶקְרִי גְבַר, בְּגִין
דְּאֶתְעַר בְּשִׁלְחוּבָא (דף כ"ג ע"ב) דְּגִבְוֵרָה, בְּסִטְרָא
דְּגִבְוֵרָה קָא אֶתִּיא לְאֶתְעַרָא בְּעַלְמָא. כְּדִין אֵינִין
בְּנֵי מְהִימְנוּתָא קַיִימִין, וַיְהִיבִין גְּבוּרָה וְחִילָא לְכַנְסַת
יִשְׂרָאֵל, וְכִדִּין אֶקְרִי רְנָה דְּאֹרִייתָא. וְעַל דָּא, יָרִית
דָּוִד מַלְכוּתָא הוּא וּבְנָוִי לְעַלְמִין וּלְדָרֵי דָרִין.

וְכִד תְּרַנְגוּלָא קֹאֲרִי, וּבְנֵי נָשָׂא נְיִימִי בְּעַרְסִיָּהוּ,
וְלֹא מִתְעַרִי. תְּרַנְגוּלָא קֹאֲרִי לְבַתָּר, וְאָמַר
מַה דְּאָמַר, וְהָא אוּקְמוּתָהּ. לְבַתָּר בְּטַשׁ בְּגַדְפוּי,
וְאָמַר, וְוִי לְפַלְגֵיָא נְזִיף דְּמֵאֲרִיָּה, שְׂבָקָא דְּמֵאֲרִיָּה,
דְּלֹא אֶתְעַר רוּחִיהָ, וְלֹא אֶשְׁנַח לִיקְרָא דְּמֵאֲרִיָּה.

לשון הקודש

רַגְתַּת הַתּוֹרָה. וְלִכְן דָּוִד יָרַשׁ אֶת הַמַּלְכוּת
הוּא וּבְנָוִי לְעוֹלָמִים וּלְדוֹרֵי דוֹרוֹת.
וּכְשֶׁתְּרַנְגוּל קוֹרָא וּבְנֵי אָדָם יִשְׁנִים
בְּמִטּוֹתֵיהֶם וְאֵינֶם מִתְעוֹרְרִים, הַתְּרַנְגוּל
קוֹרָא אַחַר כֵּךְ, וְאָמַר מַה שְׂאוֹמֵר, וְהָרִי
פְּרִשׁוּהָ. אַחַר כֵּךְ מִכָּה בְּכַנְפוּי וְאָמַר:
אוּי לְפַלְגֵי הַנְּזִיף שֶׁל רַבּוֹנוֹ, שְׂעוּב אֶת
רַבּוֹנוֹ, וְלֹא עוֹרֵר אֶת רוּחוֹ וְלֹא מְשַׁנֵּי
עַל כְּבוֹד רַבּוֹנוֹ.

בְּזִמְן שְׂמַנְיָהּ אֵלָיו וּמִתְעוֹרְרַת כְּנִגְדוֹ,
הוּא מִסְתַּבֵּל בָּהּ וּמִזְדַּעְזַע וְקוֹרָא,
וּמִסְתַּבֵּל וּמְשַׁנֵּי בְּשִׁבִיל כְּבוֹד רַבּוֹנוֹ
כְּדִי לַעֲשׂוֹת רְצוֹנוֹ, וְקוֹרָא לְבְנֵי הָאָדָם.
וְלִכְן נִקְרָא שְׂכוּנִי הַשְׁנַחָה. וְנִקְרָא גְבַר,
שְׂמִתְעוֹרֵר בְּשִׁלְחַת הַגְּבוּרָה, בְּצַד שֶׁל
הַגְּבוּרָה הוּא בָּא לְעוֹרֵר אֶת הָעוֹלָם, וְאִז
אוֹתָם בְּנֵי הָאֱמוּנָה עוֹמְדִים וְנוֹתְנִים
גְּבוּרָה וְכַח לְכַנְסַת יִשְׂרָאֵל, וְאִז נִקְרָאת

כִּד נָהִיר יִמָּא, כְּרוּזָא קְרִי עָלֶיהָ וְאָמַר, וְלֹא אָמַר
 אֵיחָא אֱלוֹהֵי עוֹשֵׂי נוֹתָן זְמִירוֹת בְּלִילָה, לְסִיּוּעָא
 לֵיהּ בְּאֵינוּן תְּשַׁבְּחוּן, וְלִמְהוּי כֻּלָּא בְּסִיּוּעָא חֲדָא.
 עוֹשֵׂי, עוֹשְׁנֵי מִיבְעֵי לֵיהּ, מַהוּ עוֹשֵׂי. אֱלֹא, בְּשַׁעֲתָא
 דְּבַר נֶשׁ קָם בְּפַלְגוֹת לִילְיָא, וְאַשְׁתַּדַּל בְּרֵנָה
 דְּאוּרִייתָא, דְּרֵנָה דְּאוּרִייתָא לָא אֶתְקַרֵי, אֱלֹא
 בְּלִילְיָא. וְכִד אֵיהוּ אֶשְׁתַּכַּח בְּאוּרִייתָא, כִּד נָהִיר
 יִמָּא, קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּכְנֻסַת יִשְׂרָאֵל מְתַקְנֵי לֵיהּ
 בְּחַד חוּטָא דְּחֶסֶד לְאַשְׁתַּזְבָּא מִכֻּלָּא וּלְנַהֲרָא לֵיהּ
 בֵּין עֲלָאִין וְתַתָּאִין.

רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, אֲנָא שְׂמַעְנָא דְּאָמַר רַבִּי אַבְא
 הָאִי קְרָא, אֵיחָא אֱלוֹהֵי עוֹשֵׂי, עוֹשֶׂה לִי מִיבְעֵי
 לֵיהּ, מַהוּ עוֹשֵׂי. אֱלֹא כְּמָה דְּאָמַרְתָּ, בְּשַׁעֲתָא
 דְּאֵיהוּ קָם בְּפַלְגוֹת לִילְיָא, וְאַשְׁתַּדַּל בְּאוּרִייתָא, כִּד

לשון הקודש

בְּשַׁמְאִיר הַיּוֹם, הַכְּרוּז קוֹרָא עָלָיו
 וְכַנְסַת יִשְׂרָאֵל מְתַקְנִים לוֹ חוּט אַחַד
 שֶׁל חֶסֶד לְהַנְצִיל מִן הַכֹּל, וּלְהַאֲוִיר לוֹ
 בֵּין הָעֲלִיוֹנִים וְהַתַּתְּחוּנִים.

רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, אֲנִי שְׂמַעְתִּי שֶׁאָמַר
 רַבִּי אַבְא אֵת הַפְּסוּק הַזֶּה, אֵיחָא אֱלוֹהֵי
 עוֹשֵׂי, עוֹשֶׂה לִי הֵיךְ צְרִיךְ לִהְיוֹת! מַהוּ
 עוֹשֵׂי? אֱלֹא כְּמוֹ שֶׁאָמַרְתָּ, בְּשַׁעֲתָא שֶׁהוּא
 קָם בְּלִילָה וּמִשְׁתַּדַּל בַּתּוֹרָה, בְּשַׁמְאִיר

הַכְּרוּז קוֹרָא עָלָיו, הַכְּרוּז קוֹרָא עָלָיו
 וְלֹא אָמַר אֵיחָא אֱלוֹהֵי עוֹשֵׂי נִתְּנָן
 זְמִירוֹת בְּלִילָה. לְסִיּוּעָא לוֹ בְּאוֹתָנָן
 הַתְּשַׁבְּחוֹת, וְשִׁיחָהּ הַכֹּל בְּסִיּוּעָא אַחַד.
 עוֹשֵׂי?! עוֹשְׁנֵי הֵיךְ צְרִיךְ לִהְיוֹת! מַה
 זֶה עוֹשֵׂי? אֱלֹא בְּשַׁעֲתָא שֶׁאָדָם קָם
 בַּחֲצוֹת הַלַּיְלָה וּמִשְׁתַּדַּל בְּרֵנַת
 הַתּוֹרָה, שְׂרֵנַת הַתּוֹרָה לֹא נִקְרָאת
 אֱלֹא בְּלִילָה, וּכְשֶׁהוּא נִמְצָא בַּתּוֹרָה

נָהָר יִמָּא, אֶתְעַר אַבְרָהָם בְּהִתְחַוָּא חוּטָא דִּילֵיהּ,
 דְּכַתִּיב בֵּיהּ (בראשית יד) אִם מַחוּט וְעַד שְׂרוּף נַעַל וְגו'.
 וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּבְנִסְתּוֹת יִשְׂרָאֵל מִתְקַנֵּי לֵיהּ,
 וְעַבְדֵי לֵיהּ בְּכָל יוֹמָא בְּרִיָּה חֲדָשָׁה, הָדָא הוּא
 דְּכַתִּיב אֱלֹהֵי עוֹשֵׂי.

וְהָא אוּקְמוּהָ, א"ל ו"ה. א"ל: דָּא אַבְרָהָם. דְּכַתִּיב,
 בֵּיהּ, הָאֵל הַגָּדוֹל. ו' דָּא קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא.
 ה' דָּא בְּנִסְתּוֹת יִשְׂרָאֵל. וְדָא הוּא אֱלֹהֵי. וְאֵינוּן
 עַבְדֵּי לֵיהּ לְבַר נָשׁ, וּמִתְקַנֵּין לֵיהּ בְּכָל יוֹמָא, וּבְגִין
 כְּדֵן כְּתִיב, עוֹשֵׂי, כְּמָה דְאֵתְ אָמַר (תהלים קמט) יִשְׁמַח
 יִשְׂרָאֵל בְּעוֹשָׂיו. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, וְדָאֵי כְּדֵן הוּא,
 וְכֻלָּא חַד מְלָה.

רַבִּי יְהוּדָה פָּתַח וְאָמַר, אוּ הוּדַע אֱלֵינוּ חֲטָאתוֹ
 אֲשֶׁר חָטָא. הוּדַע אֱלֵינוּ, מִסְטָרָא דְמַאֲן, אוּ
 יַדַּע (נ"א נודע) חֲטָאתוֹ מִיבְעֵי לֵיהּ, מַהוּ הוּדַע אֱלֵינוּ.

לשון הקודש

וְהָא הוּא אֱלֹהֵי. וְהִם עוֹשִׂים אֵת הָאָדָם
 וּמִתְקַנֵּים אוֹתוֹ בְּכָל יוֹם, וּמִשׁוּם כְּדֵן
 כְּתוּב עוֹשֵׂי, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים קמט) יִשְׁמַח
 יִשְׂרָאֵל בְּעוֹשָׂיו. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, וְדָאֵי כְּדֵן
 הוּא, וְהַכֵּל דְּבַר אַחַר.

רַבִּי יְהוּדָה פָּתַח וְאָמַר, אוּ הוּדַע אֱלֵינוּ
 חֲטָאתוֹ אֲשֶׁר חָטָא. הוּדַע אֱלֵינוּ, מַעַד שְׁל
 מִי? אוּ יַדַּע (נודע) חֲטָאתוֹ הִיָּה צָרִיךְ

הַיּוֹם מִתְעוֹרַר אַבְרָהָם בְּאוֹתוֹ חוּטָא שְׁלוֹ,
 שְׁכַתוּב בּוֹ (בראשית יד) אִם מַחוּט וְעַד שְׂרוּף
 נַעַל וְגו'. וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וּבְנִסְתּוֹת
 יִשְׂרָאֵל מִתְקַנֵּים אוֹתוֹ, וְעוֹשִׂים אוֹתוֹ בְּכָל
 יוֹם בְּרִיָּה חֲדָשָׁה. וְהוּ שְׁכַתוּב אֱלֹהֵי עוֹשֵׂי.
 וְחַרְטֵי פְּרִשׁוּהָ, א"ל ו"ה. א"ל - זֶה
 אַבְרָהָם, שְׁכַתוּב בּוֹ, הָאֵל הַגָּדוֹל. ו' - זֶה
 הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. ה' - זֶה בְּנִסְתּוֹת יִשְׂרָאֵל.

אֵלָא קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא פְּקִיד לְכַנְסַת יִשְׂרָאֵל,
 לְאוֹדְעָא לִיה לְבַר נָשׁ, תְּהוּא חוֹבָא דְהוּא חָב,
 וּבְמָה מוֹדַע לִיה, בְּדִינָהּ. כְּמָה דְאַתְּ אָמַר (איוב
 ט) יִגְלוּ שָׁמַיִם עֵוֹנוֹ וְאָרֶץ מִתְקוּמָמָה לוֹ. הוֹדַע
 אֱלֹיו, כְּמָאן דְּפְקִיד לְאַחֲרָא.

דְּתַנִּינָן בְּשַׁעְתָּא דְּבַר נָשׁ חָב קָמִי קְדָשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא, וְלֹא אֲשַׁנָּה בַּחֲטָאֵיהּ לְאַחֲדָרָא
 בְּתִיבְתָא קָמִי מְאָרִיהּ, וְאֲשַׁדִּי לִיה בְּתַר פְּתִיבִיהּ,
 נִשְׁמַתִּיהּ מִמֶּשׁ סְלֶקַת וְאַסְהִידַת קָמִי קְדָשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא. כְּדִין, פְּקִיד מְלַכָּא לְכַנְסַת יִשְׂרָאֵל, וְאָמַר אוֹ
 הוֹדַע אֱלֹיו חֲטָאתוֹ אֲשֶׁר חָטָא, אוֹשִׁיט דִּינָא עָלֶיהּ,
 וְאוֹדַע לִיה חוֹבִיהּ, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר (יחזקאל טז) הוֹדַע
 אֶת יְרוּשָׁלַם אֶת תּוֹעֲבוֹתֶיהּ.

לשון הקודש

לחזר בתשובה לפני רבונו, וזורק אותו
 אחר כתפו, נשמתו ממש עולה ומעידה
 לפני הקדוש ברוך הוא, ואז מענה
 הקדוש ברוך הוא לכנסת ישראל ואומר:
 או הודע אליו חטאתו אשר חטא,
 הושיטי את הדין עליו והודיעי לו את
 חטאו, כמו שנאמר (יחזקאל טז) הודע את
 ירושלם את תועבותיה.

להיות! מה זה הודע אליו? אלא שהקדוש
 ברוך הוא מענה את כנסת ישראל
 להודיע לאדם אותו החטא שהוא חטא,
 ובמה מודיעה לו? בדיניה, כמו
 שנאמר (איוב ט) יגלו שמים עונו וארץ
 מתקוממה לו. הודע אליו, כמי שמענה
 לאחר.

ששנינו, בשעה שאדם חטא לפני
 הקדוש ברוך הוא ולא משגיח על חטאו

בְּתֵר דְּמָטִי עָלֶיהָ דִּינָא, בְּדִין אֲתֵעַר רוּחָא לְמַהֲדַר
 בְּתִיּוּבְתָא קָמִי מְאָרִיחָא, וְאֲתַכְּנַע לְמַקְרַב
 קַרְבָּנָא, דִּהָא מָאן דְּלַבִּיה גַּם בֵּיה, חָטִי, וְאֲנִשֵּׁי
 חֲטָאִיה, וְלֹא אֲשַׁנַּח עָלֶיהָ, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא זְמִין
 לְקַבְּלֶיהָ, וּפְקִיד לְאוּדְעָא לֵיה לְהַתּוּא חוּבָא, בְּגִין
 דְּלֹא יִתְנַשֵּׂי מִנֵּיהָ.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, הָכִי הוּא וְדָאֵי (ס"א מְנַלֵּן דְּהַכִּי) וְהָכִי
 אֲשַׁכְּחָנָא בְּדוּד, דְּכִיּוֹן דְּעָבַד תְּהוּא עוּבְדָא
 דְּבֵת שֶׁבַע, לָא אֲשַׁנַּח בֵּיה. אָמַר לֵיה קְדֻשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא, אֵת אֲנִשֵּׁית לֵיה, אֲנָא אֲדַכְּרָנָא לָךְ. מִיַּד מַה
 כְּתִיב, (שְׁמוּאֵל ב יב) אֶתְּהָא הָאִישׁ כֹּה אָמַר ה', אֶתְּהָא
 הָאִישׁ דְּלֹא דְבַרִּית לֵיה, אֶתְּהָא הָאִישׁ דְּאֲנִשֵּׁית לֵיה,
 וּבְמַה אוּדַע לֵיה בְּדִינָא.

אוּף הָכֵא, קְדֻשָׁא בְּרִיךְ הוּא קְאָמַר, הוּדַע אֵלָיו
 חֲטָאתוֹ אֲשֶׁר חָטָא וְשִׁפִּיר מְלָחָה, וְהָכִי הוּא,

לְשׁוֹן הַקּוּדֵשׁ

מְצָאנּוּ בְּדוּד, שְׂכִיּוֹן שְׁעֵשָׂה אוֹתוֹ מַעֲשֵׂה
 שֶׁל בֵּת שֶׁבַע, לֹא הִשְׁגִּיחַ בּוֹ. אָמַר לוֹ
 הַקּוּדֵשׁ בְּרוּךְ הוּא: אֶתְּהָא שְׂכַחְתָּ אוֹתוֹ?!
 אֲנִי אֲזַכֵּיר לָךְ. מִיַּד מַה כְּתוּב? (שְׁמוּאֵל ב יב)
 אֶתְּהָא הָאִישׁ כֹּה אָמַר ה'. אֶתְּהָא הָאִישׁ
 שֶׁלֹּא זָכַרְתָּ אוֹתוֹ, אֶתְּהָא הָאִישׁ שֶׁשְׂכַחְתָּ
 אוֹתוֹ. וּבְמַה הוּדַיעַ לוֹ? בְּדִין.

אֵת כֵּאן, הַקּוּדֵשׁ בְּרוּךְ הוּא אוֹמֵר, הוּדַע

אֲחֵר שְׂמַנִּיעַ עָלָיו הַדִּין, אִזּוּ מִתְעוֹרְרַת
 רוּחַ לְחֹזֵר בְּתִשׁוּבָה לְפָנָיו רַבּוֹנוֹ, וְנִכְנַע
 לְהַקְרִיב קָרְבָּן, שְׁתַּרְי מִי שֶׁלָּבוֹ גַּם בּוֹ,
 חוּטָא, וְשׁוֹכַח חֲטָאוֹ וְלֹא מִשְׁגִּיחַ עָלָיו,
 וְהַקּוּדֵשׁ בְּרוּךְ הוּא מְזַמֵּן בְּגִידוֹ, וּמַעֲזֶה
 לְהוֹדִיעַ לוֹ אֵת אוֹתוֹ חֲטָא, בְּדִי שֶׁלֹּא
 יִשְׁתַּכַּח מִמֶּנּוּ.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, כִּךְ זֶה וְדָאֵי (מִנֵּי שְׁקֵר) וְכִךְ

דָּלָא כְּתִיב אוּ נֹדַע אֱלֹי, כְּמָה דְכְתִיב, (שמות כא) אוּ
 נֹדַע כִּי שׁוֹר נִגַּח הוּא, וּמֵאן דְקָאִים בְּלִילִיא
 לְמַלְעֵי בְּאוֹרֵייתָא, אוֹרֵייתָא קָא מוֹדַעָא לִיה חוֹבִית,
 וְלֹא בְּאוֹרַח דִּינָא אֱלָא כְּאִמָּא דְאוֹדַעָא לְבָרָה,
 בְּמַלְחָה רְכִיךְ, וְהוּא לָא אַנְשֵׁי לִיה, וְתָב בְּתִיבְתָא
 קָמִי מְאָרִייה.

וְאִי תִימָא דְדוּד, דְהִוָּה קָם בְּפִלְגוּ לִילִיא, אִמָּאִי
 אֶתְעֵרוּ עָלֵיה בְּדִינָא, אֱלָא שְׂאֵנִי דְדוּד, דְאִיְהוּ
 עֵבֶר בְּמָה דְאֶתְקִשֶׁר, וּבְעָא דִינָא, וּבְמָה דְעֵבֶר
 אֶתְדִן. הוּא חָטָא לְקַבְלִייה דְמַלְכוּתָא קְדִישָׁא
 וּלְגַבֵּי יְרוּשָׁלַם קְדִישָׁא, וּבְגִין דָּא אֶתְתַרְךָ
 מִירוּשָׁלַם, וּמַלְכוּתָא אַעֲדִין מִיְה, עַד (דף כ"ד)
 דְאֶתְתַקֵּן בְּדָקָא יְאוּת. (וְאֶתְעֵנִישׁ). (ע"א)

לשון הקודש

וְאִם תֹּאמַר, דְדוּד, שְׁהִיָּה קָם בְּחִצוֹת
 הַלִּילָה, לְמָה הִתְעוֹרְרוּ עָלָיו בְּדִין? אֱלָא
 דְדוּד שׁוֹנֵה, שְׁהוּא עֵבֶר בְּמָה שְׁנַקְשֶׁר,
 וְצָרִיךְ דִּין, וּבְמָה שְׁעֵבֶר הוּא נְדוּן. הוּא
 חָטָא כְּנֶגֶד הַמַּלְכוּת הַקְּדוּשָׁה וְלִירוּשָׁלַם
 הַקְּדוּשָׁה, וּמִשׁוּם כֵּךְ גֵּרַשׁ מִירוּשָׁלַם,
 וְהַמַּלְכוּת הוֹסְרָה מִמְּנוּ, עַד שֶׁהִתְתַקֵּן
 בְּרֵאוּי (וְעֵנֵשׁ).

אֱלֹו חֲטָאתוּ אֲשֶׁר חֲטָא, וְהִדְבֵּר יָפָה,
 וְכֵךְ הוּא, שְׁלֹא כְּתוּב אוּ נֹדַע אֱלֹו, כְּמוֹ
 שְׁכְּתוּב (שמות כא) אוּ נֹדַע כִּי שׁוֹר נִגַּח
 הוּא, וּמִי שְׁעוֹמֵד בְּלִילָה לְעַסֵּק בְּתוֹרָה,
 הַתּוֹרָה מוֹדִיעָה לוֹ אֶת חֲטָאוֹ, וְלֹא בְּדֶרֶךְ
 שֶׁל דִּין, אֱלָא כְּמוֹ אִם שְׁמוֹדִיעָה לְבִנְה
 בְּדָבָר רָךְ, וְהוּא אֵינוֹ שׁוֹכֵחַ אוֹתוֹ, וְשָׁב
 בְּתִשׁוּבָה לְפָנֵי רַבּוֹנוֹ.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מִהוּ דְקוּדְשָׁא בְרוּךְ הוּא אֲעִנִישׁ
 לִיהּ לְדוּד עַל יְדָא דְבְרִיהּ, דְכְתִיב, (שמואל ב'
 יב) הִנְנִי מְקִיִּם עָלֶיךָ רָעָה מִבֵּיתְךָ. אָמַר רַבִּי יוֹסֵי,
 הָא אֹקִימְנָא, בְּגִין דְּאִי יְקוּם עָלֶיהָ פֶּר נֶשׁ אַחֲרָא,
 לָא יִרְחַם עָלֶיהָ. אָמַר לִיהּ, וְהָא אַבְשָׁלוֹם פְּעָא
 לְקַטְלָא לְאָבוּי בְכַמְהָ עֵיטוּן בִּישׁוּן (בְּדָר) עָלֶיהָ, יַתִּיר
 מִפֶּר נֶשׁ אַחֲרָא. אָמַר לִיהּ לָא שְׂמַעְנָא.

אָמַר לִיהּ, אֲנָא שְׂמַעְנָא, דְּדוּד חָטָא בְּבֵת שְׁבַע
 סֵתָם. אָמַר קְדֻשָׁא בְרוּךְ הוּא, לִיתִי בְרָא
 דְּבֵת אֵל נֶכֶר, וַיִּנְקוּם נִוְקְמָתָא, וּמָאן אִיהוּ. דָּא
 אַבְשָׁלוֹם, דְּבָרָה דִּיפְתָת תּוֹזַר חוּת, מִקְרָבָא. מִפָּאן
 אֹלִיפְנָא, מָאן דְּנָטִיל אֶתְתָּא דָּא בְקָרְבָא, וְחָמִיד
 בָּהּ, לְסוּף נָפִיק מִנָּה בֵּן סוּרֵר וּמּוֹרָה. מָאן
 טַעְמָא בְּגִין דְּעַד פְּעוּן, לָא פְסִקָא מִנָּה זִוְהָמָא,
 וְהָא אֹקִימוּתָא.

לְשׁוֹן הַקּוּדֶשׁ

לֹא שָׁמַעְתִּי.

אָמַר לוֹ, אֲנִי שָׁמַעְתִּי, דְּדוּד חָטָא בְּבֵת
 שְׁבַע סֵתָם. אָמַר הַקּוּדֶשׁ בְרוּךְ הוּא: יִבֹּא
 בֶּן שָׁל בֵּת אֵל נֶכֶר וַיִּנְקֶם נִקְמָה, וּמִיָּהוּ?
 זֶה אַבְשָׁלוֹם, שְׁהִיָּה בְנָה שָׁל יִפְתָּ תֹאֵר,
 מִהַקְרָב. מִפָּאן לְמַדְנֵג, מִי שְׁלוּקְתָּ הָאִשָּׁה
 הַזֹּאת בְּקָרְבַּ וְחוֹמֵד אוֹתָהּ, לְסוּף יוֹצֵא
 מִמֶּנָּה בֶּן סוּרֵר וּמּוֹרָה. מַה הַטַּעַם? מִשּׁוּם

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מִהּ זֶה שְׁהַקּוּדֶשׁ בְרוּךְ
 הוּא הֲעִנִישׁ אֶת דְּדוּד עַל יְדֵי בְּנֵי
 שְׁכֵתוֹב (שמואל ב' יב) הִנְנִי מְקִיִּם עָלֶיךָ רָעָה
 מִבֵּיתְךָ? אָמַר רַבִּי יוֹסֵי, הֲרֵי בְּאַרְנֵג,
 מִשּׁוּם שְׂאֵם יַעֲמֵד עָלָיו אִישׁ אַחֵר, לֹא
 יִרְחַם עָלָיו. אָמַר לוֹ, וְהֲרֵי אַבְשָׁלוֹם רָעָה
 לְהַרְגֵּנִי אֶת אָבוּי בְכַמְהָ עֵצוֹת רְעוֹת (חבל
 תְּחַבּוּלוֹת) עָלָיו יוֹתֵר מֵאֲדָם אַחֵר? אָמַר לוֹ,

רְבִי יוֹסִי פָתַח וְאָמַר, (ישעיה סב) נִשְׁבַּע יי' בְּיָמֵינוּ
 וּבְזֵרוּעַ עֵזוֹ, הָאִי קָרָא אוֹקְמוּהָ. אֲבָל תָּא
 חַזוּ, כֹּל זְמַנָּא דְּבַר נָשׁ חָטִי קָמִי דְּקוּדְשָׁא בְּרִיד
 הוּא, אִית דְּרַגְא דְּאִשְׁתְּמוּדְעָא לְעִילָא לְקַבְּלִי הָאִי
 חֲטָאָה, לְדִינָא לִיה לְפָר נָשׁ, וְאַסְתָּפַל (ס"א
 וְאַסְתָּפַם) עָלֵיה, אִי תָב בְּתִיּוּבְתָא שְׁלִימְתָא קָמִי
 מְאָרִיחַ, אֲתַעְבֵּר חוּבִיחַ, וְדִינָא לָא שְׁלֵטָא עָלוּי,
 וְלָא מְאִטִי עָלוּי. אִי לָא תָב, אֲתַרְשִׁים הֵהוּא
 חֲטָאָה לְגַבִּי הֵהוּא דְּרַגְא. אוֹסִיף לְמַחֲטִי, הָא דְּרַגְא
 אַחְרָא אוֹדְמָן לְקַבְּלִיחַ, וְאַסְתָּפַם בְּדְרַגְא קְדָמָאָה,
 כְּדִין בְּעִינָא תְּשׁוּבָה יִתִיר. (וְאִי לָא תָב) וְאִי אוֹסִיף
 לְמַחֲטִי, אוֹסִיף דְּרַגְא עַל דְּרַגְא, עַד דְּאִשְׁלִים
 לְחַמְשָׁה דְּרַגְוִין.

כִּיּוֹן דְּאֲתַתְּקוֹן יְמִינָא לְקַבְּלִיחַ, וְאַסְתָּפַם עָלֵיה. הָא

לשון הקודש

חֲטָאוּ וְאִין הַדִּין שׁוֹלֵט עָלוּי וְלָא מְגִיעַ
 עָלוּי. וְאִם לָא שָׁב, גְּרַשָּׁם אוֹתוּ חֲטָא
 לְאוֹתָהּ הַדְּרַגָּה. אִם הוֹסִיף לְחֲטָא, הָרִי
 דְּרַגָּה אַחֲרַת מוֹדְמַנְתָּ כְּנֻגְדוֹ וּמְסַכְּמָה
 עִם הַדְּרַגָּה הָרִאשׁוֹנָה, וְאִזְ צְרִיךְ תְּשׁוּבָה
 יִתְרַח. (וְאִם לָא שָׁב) וְאִם מוֹסִיף לְחֲטָא,
 מוֹסִיף דְּרַגָּה עַל דְּרַגָּה, עַד שְׁמַשְׁלִים
 לְחַמְשַׁ דְּרַגּוֹת.

כִּיּוֹן שְׁהֵימִין הַתְּתַקְוִין כְּנֻגְדוֹ וְהַסְכִּים

שְׁעַד עַכְשָׁו לָא פְּסָקָה מִמֵּנוּ זְהַמָּה, וְהָרִי
 פְּרֻשׁוּהָ.

רְבִי יוֹסִי פָתַח וְאָמַר, נִשְׁבַּע ה' בְּיָמֵינוּ
 וּבְזֵרוּעַ עֵזוֹ, הַפְּסוּק הַזֶּה פְּרֻשׁוּהוּ. אֲבָל
 בַּא רְאָה, כֹּל זְמַן שְׁאָדָם חוֹטָא לְפָנֵי
 הַקּוּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, יֵשׁ דְּרַגָּה אַחַת
 נוֹדַעַת לְמַעְלָה כְּנֻגְדַּ חֲטָא הַנּוֹה לְדוּן
 אֶת הָאָדָם, וּמְסַתְּפַלֵּת (וּמְסַכְּמָה) עָלוּי. אִם
 שָׁב בְּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְפָנֵי רַבּוּנוּ, מְעַבֵּר

שָׁמָא לֹא זְמִינָא, לְאַסְכְּמָא בִּימִינָא, וְלֹא תִכְלָלָא בֵּיהּ.
 בִּינּוּן דְּשָׁמָא לֹא אֶסְתְּכֶם בִּימִינָא, כְּדִין לָא תִלְיָא
 בְּתִשׁוּבָה, וְהָא אוּקְמוּהָ, וְכְדִין כִּלְא אֶסְתְּכֶמוּ עָלֶיהָ
 כְּדִינָא, וְדִינָא שְׂרִיָא עָלֶיהָ.

וְכַד דִּינָא אֶשְׁתְּלִים וְשְׂרִיָא עָלֶיהָ דְּכַר נָשׁ, כְּדִין
 אֶסְתְּיִים וְאֶתְתְּקֶנוּ אֶעֱבָעָן, חֲמִשׁ בְּגוּ חֲמִשׁ,
 יְמִינָא בְּשָׁמָא לֹא, לְאַחֲזָא דְהָא כִלְא אֶסְתְּכֶמוּ
 עָלֶיהָ בְּהִתְוָא דִּינָא, וַיְדוּי מִתִּישְׁרוּן, לְאַחֲזָא מִלְּהָ
 בְּלָא כְּוֹנָה דְּכַר נָשׁ, וְלֹא יִתְכַוֵּן בֵּיהּ. וְעַל דָּא
 כְּתִיב, (שמות טו) יְמִינְךָ יִי נְאֻדְרִי בִּפְתַח יְמִינְךָ יִי תִרְעֵץ
 אוֹיֵב. לְאַתְכְּלָלָא שָׁמָא לֹא בִּימִינָא, וְאַשְׁלִים דִּינָא,
 וְכְדִין הוּא קִיַּיְמָא דְכִלְא. וְעַל דָּא, כִּד בָּעָא קְדָשָׁא
 כְּרִיךְ הוּא לְקִיַּיְמָא כִלְא, כְּתִיב (ישעיה סב) נִשְׁבַּע יִי
 בִּימִינִי וּבִזְרוּעַ עֵזִי וְגו'.

לשון הקודש

וַיְדוּי מִתִּישְׁרוּת לְהִרְאוּת דְּכַר בְּלִי כְּוֹנָת
 הָאָדָם, וְלֹא הִתְכַוֵּן בּוֹ. וְעַל זֶה כְּתוּב,
 (שמות טו) יְמִינְךָ הִי נְאֻדְרִי בִּפְתַח יְמִינְךָ הִי
 תִרְעֵץ אוֹיֵב, לְהַכְלִיל שָׁמָא לְבִימִין,
 וְנִשְׁלַם הַדִּין, וְאִזּוּ זֹהִי עֲמִידָה שֶׁל הַכֹּל.
 וְלִכְּנֵן, כְּשִׁרְוּצָה תְּקוּדֵשׁ כְּרוּךְ הוּא לְקִיַּים
 הַכֹּל, כְּתוּב (ישעיה סב) נִשְׁבַּע הִי בִּימִינִי
 וּבִזְרוּעַ עֵזִי וְגו'.

עָלִיו, הָרִי הַשָּׁמָא לְמִזְמֵן לְהַסְכִּים עִם
 הַיְמִין וְלְהַכְלִיל בּוֹ. בִּינּוּן שֶׁהַשָּׁמָא לְמַסְכִּים
 עִם הַיְמִין, אִזּוּ כְּכַר לֹא תִלְוִי בְּתִשׁוּבָה,
 וְהָרִי פְּרֻשׁוּהָ, וְאִזּוּ הַכֹּל מְסַכְּמִים עָלָיו
 כְּדִין, וְהַדִּין שׁוֹרָה עָלָיו.

וּכְשֶׁהַדִּין נִשְׁלַם וְשׁוֹרָה עַל הָאָדָם, אִזּוּ
 מְסַתְּמִים וּמִתְתְּקִנּוֹת הָאֶעֱבָעוֹת חֲמִשׁ
 כְּתוּדָה חֲמִשׁ, יְמִין בְּשָׁמָא לְהִרְאוּת
 שְׁהָרִי הַכֹּל הַסְכִּימוּ עָלָיו בְּאוֹתוֹ דִּין,

רְבִי יְהוּדָה פָּתַח, כְּתִיב (ויקרא כג) פְּרִי עֵץ הָדָר כִּפְתַּת
 תְּמָרִים. פְּרִי עֵץ הָדָר, מָאן הוּא. דָּא אֶתְרוּג. וְכִי
 אֶתְרוּג מֵעֵץ הָדָר הוּא, וְהָא כַּמָּה קוֹצִין אִית
 סְתְרֵינָהּ, מִכָּאן וּמִכָּאן, וְאֵת אִמְרַת פְּרִי עֵץ הָדָר.
 אֵלָּא רֹזָא דְמַלְחָה, דְּכְתִיב, (בראשית ב) וַיִּבֶן יי' אֱלֹהִים
 אֶת הַצֵּלֶע אֲשֶׁר לָקַח מִן הָאָדָם לְאִשָּׁה וַיְבִיֵּאָהָ אֶל
 הָאָדָם. וְכְתִיב (בראשית ב) עֵצִים מֵעֵצָי וּבֶשֶׂר מִבְּשָׂרִי,
 וְדָא הוּא פְּרִי עֵץ הָדָר. מִנְלֵן דְּאָדָם עֵץ אֶקְרִי.
 דְּכְתִיב, (דברים כ) כִּי הָאָדָם עֵץ הַשָּׂדֶה.

כִּפְתַּת תְּמָרִים, דְּסָלִיק לְשִׁבְעֵין שָׁנִין, וְכִי
 אֲשַׁתְּכַלְלוּ שִׁבְעֵין שָׁנִין עַלְאִין. וְדָא אַכְפַּת
 וְאִתְקַשַּׁר לְעֵילָא וְתַתָּא. וְעַל דָּא אֶקְרִי כַּפּוֹת, כַּמָּה
 דְּאֵת אָמַר כְּפִיתוּ, דְּסָלִיק לְהַכָּא וּלְהַכָּא. הָדָא הוּא
 דְּכְתִיב כִּי כָל בְּשָׂמִים וּבְאָרְצֵי דִּיִּקְרָא.

לשון הקודש

ובֶשֶׂר מִבְּשָׂרִי, וְהוּוּ פְּרִי עֵץ הָדָר. מִנְיָן
 לָנוּ שְׂאָדָם נִקְרָא עֵץ? שְׂכַתוּב כִּי הָאָדָם
 עֵץ הַשָּׂדֶה.

כִּפְתַּת תְּמָרִים, שְׁעוּלִים לְשִׁבְעִים שָׁנִים,
 וְכוּ נִתְקַנּוּ שִׁבְעִים שָׁנִים עַלְיוֹנוֹת. וְזֶה
 כַּפּוֹת לְמַעְלָה וּלְמַטָּה, וְלָכֵן נִקְרָא כִּפְתַּת,
 כְּמוֹ שְׁנַאֲמַר כְּפִיתוּ, שְׁעוּלָה לְכָאן וּלְכָאן.
 זֶהוּ שְׂכַתוּב כִּי כָל בְּשָׂמִים וּבְאָרְצֵי דִּיִּקְרָא.

רְבִי יְהוּדָה פָּתַח, כְּתוּב (ויקרא כג) פְּרִי עֵץ
 הָדָר כִּפְתַּת תְּמָרִים. פְּרִי עֵץ הָדָר מַה
 הוּא? זֶה אֶתְרוּג. וְכִי אֶתְרוּג מֵעֵץ הָדָר
 הוּא? וְהָרִי כַּמָּה קוֹצִים יֵשׁ סְבִיבוֹ, מִכָּאן
 וּמִכָּאן, וְאִתְהָ אִמְרַת פְּרִי עֵץ הָדָר? אֵלָּא
 סוּד הַדְּבָר, שְׂכַתוּב וַיִּבֶן ה' אֱלֹהִים אֶת
 הַצֵּלֶע אֲשֶׁר לָקַח מִן הָאָדָם לְאִשָּׁה
 וַיְבִיֵּאָהָ אֶל הָאָדָם. וְכְתוּב עֵצִים מֵעֵצָי

רַבִּי יוֹסִי אָמַר, פְּרִי עֵץ הָדָר דָּא מְזַבְּחָה, דְּעָבִיד
פִּירִין, וְסָלִיק אַבִּין לְכָל סְטָרִין. מָאִי טַעְמָא.
בְּגִין דְּכָל ע' שָׁנִין, יְהִבִּין לָהּ חוּלְקָא, וְאִתְּפָרְכָּא
מִכְּלָהּ. מָאִי קָא מִיִּירִי. בְּגִין דְּמֵאן דְּחָטִי לְגַבִּי
מְזַבְּחָה, בְּכָלֵא חָטִי, דְּהָא פָּפִית לְקַבְּלִי הָהוּא דְּכַפִּית
לְעֵילָא, וְעַל דָּא אִתְּקַשְׁר דָּא בְּדָא, פְּרִי עֵץ הָדָר
כַּפַּת תְּמָרִים וְלֹא כְתִיב וְכַפַּת תְּמָרִים.

כְּתִיב (ויקרא ז) זֹאת מִשְׁחַת אֶהְרֹן וּמִשְׁחַת בְּנָיו. מָאִי
קָא מִיִּירִי. אֱלֹא, זֹאת: דָּא מְזַבְּחָה, דְּאִתְּמַשַּׁח
עַל יְדָא דְּאֶהְרֹן, דְּכְתִיב, (שמות מ) וּמִשְׁחַת אֶת מְזַבְּחָה
הָעֹלָה וְאֶת כָּל בְּלָיו. וּמִשְׁחַת (ס"א ז' מִשְׁחַת) בְּנָיו, דְּהָא
מִכְּלָהּ אִתְּמַשַּׁח, וְאִתְּרַבִּי, וְאִתְּפָרְכָּא, וְאִתְּדַבָּא.

תָּא חֲזִי, בְּחַג סוּבְבִים אֶת הַמְּזַבְּחָה וּמֵנָּא חָדָא בְּכָל
יוֹמָא, וְשַׁבְעָה זְמַנִּין לְבַתָּר. מָאִי קָא מִיִּירִי.

לשון הקודש

כתוב וכפת תמרים.

כְּתִיב (ויקרא ז) זֹאת מִשְׁחַת אֶהְרֹן וּמִשְׁחַת
בְּנָיו. מַה זֶה אוֹמֵר? אֱלֹא זֹאת – זֶה
מְזַבְּחָה, שְׁנַמְשַׁח עַל יַד אֶהְרֹן, שְׁכַתוֹב
וּמִשְׁחַת אֶת מְזַבְּחָה הָעֹלָה וְאֶת כָּל בְּלָיו.
וּמִשְׁחַת (זו מִשְׁחַת) בְּנָיו, שְׁחָרִי נְמַשַּׁח
מִכְּלָם, וּמִתְגַּדֵּל וּמִתְפָּרֵךְ וּמִטְהַר.

בָּא רֵאשֵׁה, בְּחַג סוּבְבִים אֶת הַמְּזַבְּחָה פַּעַם

רַבִּי יוֹסִי אָמַר, פְּרִי עֵץ הָדָר – זֶה מְזַבְּחָה,
שְׁעוֹשָׂה פְרוֹת, וּמַעֲלָה נֶאֱמָר לְכָל
הַצְּדִידִים. מַה הַטַּעַם? מִשּׁוֹם שְׁכָל שַׁבְעִים
הַשָּׁנִים נוֹתְנִים לָהּ חֶלֶק, וְהִיא מִתְּפָרְכֶת
מִכָּלֶם. מַה זֶה אוֹמֵר? מִשּׁוֹם שְׁמִי שְׁחֹמַט
אֶל הַמְּזַבְּחָה, הוּא חֹמַט בְּכָל, שְׁחָרִי כַפּוֹת
כְּנָגֵד אוֹתוֹ שְׁכַפּוֹת לְמַעֲלָה, וְלָכֵן נִקְשְׁרוּ
זֶה עִם זֶה, פְּרִי עֵץ הָדָר כַּפַּת תְּמָרִים, וְלֹא

אֵלֶּא, לְמַלְכָּא דְזַמִּין אוֹשְׁפִיזִין, וְאַתְעֵסֶק בְּהוּ, וְהָוָה
 לִיָּה לְמַלְכָּא בַת יְחִידָאָה, אָמְרָה לִיָּה, מְאָרִי מַלְכָּא,
 בְּגִין אוֹשְׁפִיזִין לָא אֲשַׁנְחַת עָלַי. אָמַר לִיָּה, תִּינִיךְ
 בְּרַתִּי פְּרֻקְטָא חָדָא אֲסֻלִּיק לָךְ בְּכָל יוֹמָא, (דף כ"ד

ע"ב) (דְּשׁוּי כְּבֻלָּהוּ).

בְּךְ, בְּכָל יוֹמָא וַיּוֹמָא דְחַג, מִקְרִיבִין יִשְׂרָאֵל לְקַבֵּל
 אוֹמִין דְּעֵלְמָא. אָמַר מְזַבַּח לְמַלְכָּא קַדִּישָׁא,
 לְכַלְהוּ מוֹשְׁתַּבְּחֵי מְאִינִין וְחוֹלְקִין, וְלִי מַה אַנְתָּ יְהִיב.
 אָמַר לָהּ, בְּכָל יוֹמָא וַיּוֹמָא יְסוּבְבוּן לִיךְ שְׁבַעָה
 יוֹמִין עֵלְאִין, לְבָרְכָא לָךְ, וַיְהִיבִין לָךְ שְׁבַעִין
 חוֹלְקִין (בְּכָל יוֹמָא), רַבִּי יוֹסִי אָמַר שְׁבַעִין חוֹלְקִין בְּכָל
 יוֹמָא לְקַבֵּל שְׁבַעִין פְּרִים דְּמַתְקַרְבִּין בְּחַג.

רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, שְׁבַעָה בְּכָל יוֹמָא, בְּגִין דְּהָא
 אַתְבָּרְכָא (מֵאַתְר) מְכַלְהוּ, וְלִסוּף, שְׁבַעָה יוֹמִין,

לְשׁוֹן הַקּוּדֵשׁ

לְמַלְךְ הַקְּדוֹשׁ: לְכֻלָּם נִמְצְאִים מְנוֹת
 וְחֻלְקִים, וְלִי מַה אַתָּה נוֹתֵן? אָמַר לָהּ:
 בְּכָל יוֹם וַיּוֹם יְסוּבְבוּ אוֹתָךְ שְׁבַעָה יָמִים
 עֲלִיוֹנִים לְבָרַךְ אוֹתָךְ, וְנוֹתְנִים לָךְ שְׁבַעִים
 חֻלְקִים (בְּכָל יוֹם). רַבִּי יוֹסִי אָמַר, שְׁבַעִים
 חֻלְקִים בְּכָל יוֹם בְּנִגְדָה שְׁבַעִים פְּרִים
 שְׁנֻקְרָבִים בְּחַג.

רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, שְׁבַעָה בְּכָל יוֹם, מִשּׁוּם
 שְׁהָרִי מַתְבָּרְכַת (מִמְקוֹם) מְכַלְהוּ, וְלִסוּף

אַחַת בְּכָל יוֹם, וְאַחַר כֶּךָ שְׁבַע פְּעָמִים.
 מַה זֶה אוֹמֵר? אֵלֶּא, לְמַלְךְ שְׁהוֹמִין
 אוֹרְחִים וְהַתְעַסֵּק עִמָּהֶם, וְהִיָּתָה לְמַלְךְ
 בַּת יְחִידָה. אָמְרָה לוֹ: אֲדוּגִי הַמְּלָךְ,
 מִשּׁוּם הָאוֹרְחִים לֹא שְׁמַתָּ לֵב אֵלַי? אָמַר
 לָהּ: תִּינִיךְ בְּרַתִּי, מְנַה אַעֲלֶה לָךְ בְּכָל יוֹם,

(שְׁשׂוּדָה בְּכֻלָּם).

כֶּךָ בְּכָל יוֹם וַיּוֹם שֶׁל הַחַג מִקְרִיבִים
 יִשְׂרָאֵל בְּנִגְדָה אֲמוֹת הָעוֹלָם. אָמַר הַמְּזַבַּח

מִתְבָּרְכָא מֵאַתֵּר דְּמִישָׁה רְבוּתָא אֲשֶׁתִּבְּחָ. (ולבִּתֵּר)
 שְׁבַעַה זְמַנִּין, לְקַבֵּל כָּל אֵינֹון שְׁבַעַה יוֹמִין, בְּגִין
 לְקַיָּמָא לָהּ בְּרַכָּאן מִן מִבּוּעָא דְנַחְלָא, דְנִגִּיד תְּדִיר
 וְלֹא פָּסִיק, אֲשֶׁתִּבְּחָ דְאֲתִּבְּרָכָא (תְּדִיר) בְּכָל יוֹמָא
 וַיּוֹמָא, עַד שְׁבַעַה יוֹמִין דְאֲתִּבְּרָכָא מִמִּבּוּעָא
 דְנַחְלָא. וְכֵן זְמַנָּא אַחְרָא שְׁבַעַה זְמַנִּין בְּחָדָא
 וְאֲתִקְיָיְמוּ בְּרַכָּאן לְבַתֵּר מֵאַתֵּר עֲלָאָה דְמִבּוּעָא
 נָפִיק וְלֹא פָּסִיק, בְּדַקְאֲמָרִין.

בְּכָל יוֹמָא, מְכַרְיָזִין עָלָהּ וְאֲמָרִין, (שְׁמוּאֵל א ב) עַד
 עֲקָרָה יִלְדָה שְׁבַעַה וַרְבֵּת בָּנִים אֲמִלְלָהּ. עַד
 עֲקָרָה יִלְדָה שְׁבַעַה: דָּא כְּנִסְת יִשְׂרָאֵל, דְאֲתִּבְּרָכָא
 מִשְׁבַּעַה בְּכָל יוֹמָא, וְסָלִיק לְחַוְשָׁבֹן עֲלָאָה. וַרְבֵּת
 בָּנִים אֲמִלְלָהּ, אֵלִין אֹמִינִין עוֹבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה,
 דְסָלְקִין בְּיוֹמָא קַדְמָאָה לְחַוְשָׁבֹן רַב, וְלְבַתֵּר

לשון הקודש

אחר כך מהמקום העליון שהפענן יוצא
 ולא פוסק, כפי שאמרנו.
 בכל יום מכריזים עליה ואומרים,
 (שמואל א-ב) עד עקרה ילדה שבעה ורבת
 בנים אמללה. עד עקרה ילדה שבעה –
 זו כניסת ישראל, שמתברכת משבעה
 בכל יום, ועולה לחשבון עליון. ורבת
 בנים אמללה – אלו אמות עובדי עבודה

שבעה הימים מתברכת ממקום ששמן
 המשחה נמצא. (ואחר כך) שבע פעמים,
 כנגד כל אותם שבעה ימים כדי להעמיד
 לה ברכות מפענן הנחל שזורם תמיד
 ולא פוסק. נמצא שמתברכת (תמיד) בכל
 יום ויום, עד שבעה ימים שמתברכת
 מפענן הנחל. וכן פעם אחרת שבע
 פעמים באחד, ומתקיימות בה הברכות